

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Riktlinjer för mottagande i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

Ansvarig förvaltning: Barn och utbildningsförvaltningen
Ansvarig tjänsteman: Helen Bengtson Carlström

Barn och utbildningsförvaltningen 2020-12-05

Reviderad 2022-10-24

Innehåll

Inledning.....	3
Anvisning till lärare, specialpedagoger och rektorer.....	3
Utredning inför beslut om mottagande i anpassad skolform	3
Viktigt att tänka på vid kontakter med vårdnadshavare.....	5
Samråd med förskolan	5
Beslut om mottagande i anpassad skolform.....	6
Utredning och bedömning.....	6
Medgivande och ansökan	6
Elev från annan kommun.....	7
Mottagande i anpassad grundskola	7
Integrerad elev i grundskolan.....	7
Mottagande i anpassad gymnasieskola.....	8
Uppföljning av elever i anpassad skolform	9
Fördjupad pedagogisk utredning vid stadibyte eller skolbyte.....	9
Ny bedömning vid tveksamhet om målgruppsstillhörighet	9
Årliga uppföljningssamtal vid integrerad form	9
Kontaktuppgifter för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola	10

Bilaga 1 - Rutiner för mottagande i anpassad skolform

Bilaga 2 - Barnkonsekvensanalys

Bilaga 3 - Kopia av Blankett: Fördjupad pedagogisk utredning - rätt skolform

Bilaga 4 - Utdrag ur skollagen

Bilaga 5 - Information till vårdnadshavare inför basutredning - rätt skolform

Inledning

I skollagen framgår att barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elev, elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för barn i förskolan ska fortlöpande få information om elevens eller barnets utveckling (*Skollag 3 kap Bilaga 4*).

Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kriterier för bedömning eller betygskriterier, därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning, har rätt att tas emot i anpassad grundskola (*Skollag 7 kap 5 §*).

Utbildningen i anpassad gymnasieskola ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte kan nå upp till gymnasieskolans betygskriterier därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning (*Skollag 18 kap 4 §*).

I Vaggeryds kommun följer vi riktlinjerna i detta kompendium för att säkerställa att varje elev får den utbildning som han eller hon har rätt till. I slutet av kompendiet finns bilagor för att stödja vårdnadshavare, rektorer och skolpersonal att ta rätt beslut i fråga om anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola.

Anvisning till lärare, specialpedagoger och rektorer

Utredning inför beslut om mottagande i anpassad skolform

Innan frågeställning om placering i annan skolform aktualiseras ska det finnas kartläggningar, åtgärdsprogram och utvärderade åtgärder i grundskolan eller gymnasieskolan. Hur processen fortgår finns att läsa i *Rutiner för mottagande i anpassad skolform – Vaggeryds kommun* (Bilaga 1). Rektor och Elevhälsoteamet EHT bör kontakta Övergripande samordnare för anpassad skolform för att samråda om en elevs behov av stöd ska gå vidare till en utredning för diagnosen intellektuell funktionsnedsättning. Ett beslut om mottagande i anpassad grundskola föregås av en **basutredning** som omfattar pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning (*skollag 7 kap 5 §*).

Rektorn ska säkerställa att utredning påbörjas så snart frågan om eventuellt mottagande i anpassad grundskola/anpassad gymnasieskola väckts.

Resultaten från alla utredningar delges vårdnadshavare (och elev, om vårdnadshavare så önskar.) Resultaten samlas i kommunens dokumentationssystem Prorenata Journal förutom

Rutiner och riktlinjer för mottagande i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

den kognitiva bedömningen som förvaras hos den psykolog som gjort den. Kopior av alla delar förvaras även i arkiv hos Barn- och utbildningsnämnden.

Om basutredningen visar att barnet får diagnosen Intellectuell Funktionsnedsättning IF har eleven rätt att bli mottagen i anpassad skolform och få undervisning enligt den läroplanen. Om diagnos Intellectuell Funktionsnedsättning ej ges har eleven inte rätt till undervisning enligt anpassad grundskolas eller anpassad gymnasieskolas läroplan men har ändå fortsatt behov av stöd och anpassningar.

Schematisk bild av innehållet i Bilaga 1 Rutiner för mottagande i anpassad skolform – Vaggeryds Kommun

Viktigt att tänka på vid kontakter med vårdnadshavare

Vårdnadshavares samtycke och medverkan ska finnas med under hela processen.

Att utreda ett barn inför ett eventuellt mottagande i anpassad grundskola och ibland också till anpassad gymnasieskola är en process som måste få ta tid. När man besvarar frågeställningen *Har barnet en intellektuell funktionsnedsättning?* med *ja*, konstaterar man samtidigt att barnet har en livslång svårighet. Denna funktionsnedsättning växer inte bort. Lärande och utveckling är i många avseenden möjligt för barnet, men det fordras bland annat specialpedagogiska insatser inom anpassad grundskola eller grundskola såväl som inom anpassad gymnasieskola eller gymnasieskola, för att minimera konsekvenserna av funktionsnedsättningen.

Samtalen med barnets vårdnadshavare då denna frågeställning aktualiseras bör ske med ett stort mått av förståelse och inkännande. För föräldrar kan det vara svårt att se och acceptera att det egna barnet har svårigheter. Än svårare är det naturligtvis om barnets svårigheter är så stora att frågan om mottagande i anpassad grundskola/anpassad gymnasieskola väcks. Sorg och en känsla av vanmakt kan drabba familjen då det blir allt tydligare att barnet har svårigheter som inte kommer att växa bort.

För att avgöra vad som i varje enskilt fall är barnets bästa krävs att en bedömning görs av vilka positiva och negativa konsekvenser ett mottagande i anpassad grundskola kan få för det enskilda barnet. Rektor gör tillsammans med vårdnadshavare en *Barnkonsekvensanalys* (Bilaga 2). Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas och barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till dess ålder och mognad. Övergripande samordnare för anpassad skolform kan vara behjälplig vid detta samtal.

Ett barn får tas emot i anpassad grundskola utan vårdnadshavarens medgivande, om det finns **synnerliga skäl** med hänsyn till barnets bästa. Bedömningen ska då utgå ifrån bestämmelsen om särskild hänsyn till barnets bästa (*Skollag 7 kap 5 §*). Med hänsyn till att det måste föreligga synnerliga skäl för att frånga vårdnadshavarens vilja framgår att bestämmelsen bara kan tillämpas undantagsvis. Vårdnadshavare kan överklaga ett sådant beslut till Skolväsendets överklagandenämnd.

Samråd med förskolan

När frågan väcks redan i förskolan om att ett barn i framtiden kan behöva gå i anpassad grundskola är det oftast fråga om ett barn med grav eller måttlig intellektuell funktionsnedsättning. Dessa barn uppmärksammas ofta tidigt av barnavårdscentralen och

har oftast en kontakt med barnhabiliteringen. Det är i allmänhet för tidigt att göra en utredning om målgruppsstillhörighet redan i förskolan.

I BHT, barnhälsateam, där förskolechefen och specialpedagog från elevhälsan möts, görs en pedagogisk utredning och en samlad bedömning av de barn som kan bli aktuella för anpassad grundskola i framtiden. Dessutom tas en kontakt med Övergripande samordnare för anpassad skolform, som i sin tur informerar kommunens Verksamhetschef för grundskola och elevhälsa om förmodat kommande elever till anpassad grundskola. Mottagande skolas rektor ska informeras om barnets kommande behov av anpassad grundskola.

Hemkommunen kan göra bedömningen att en sexåring som tillhör den anpassade grundskolans målgrupp har särskilda skäl för att få skolplikten uppskjuten ett år. Då krävs att hemkommunen först tar beslut om uppskjuten skolplikt, därefter kan vårdnadshavaren välja om barnet ska börja förskoleklass vid 7 års ålder eller gå direkt till årskurs 1 i anpassad grundskola vid 7 års ålder. I dessa fall fattar hemkommunen beslut efter begäran av vårdnadshavaren. Barnet kan även få tidigare skolstart, det vill säga hoppa över förskoleklass och börja årskurs 1 i anpassad grundskola vid 6 års ålder, alternativt gå förskoleklass som sina jämnåriga kamrater och bli mottagen i anpassad grundskola när eleven börjar åk 1.

Beslut om mottagande i anpassad skolform

Utredning och bedömning

Beslut om mottagande ska föregås av en **basutredning** som omfattar pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. För att bli mottagen i anpassad grundskola/anpassad gymnasieskola krävs att eleven har fått diagnosen Intellektuell Funktionsnedsättning IF eller har eller en bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning (se Rutiner, Bilaga 1).

Om diagnos IF ej ges har eleven inte rätt till undervisning enligt anpassad grundskolas/anpassad gymnasieskolas läroplan men har ändå fortsatt behov av särskilt stöd och extra anpassningar.

Medgivande och ansökan

Medgivande inhämtas från elevens samtliga vårdnadshavare för att kunna motta elev i anpassad grundskola/anpassad gymnasieskola. Om en av två vårdnadshavare inte ger sitt medgivande så mottas inte elev i anpassad skolform, om inte synnerliga skäl föreligger. Vårdnadshavare gör en ansökan i samråd med rektor och Övergripande samordnare för

anpassad skolform. Blanketter tillhandahålls av Verksamhetschef för grundskola och elevhälsa.

I de fall vårdnadshavare är tveksamma kan kommunen erbjuda **mottagande på försök** i högst 6 månader (*skollag 7 kap 8 §*).

Den som fattar det formella beslutet om mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola är Verksamhetschef för grundskola och elevhälsa.

Elev från annan kommun

Elevs hemkommun ansvarar för att utredning blir gjord om elevens skolformstillhörighet och fattar därefter beslut i ärendet. Om utredning och beslut om mottagande i anpassad grundskola/anpassad gymnasieskola finns behöver den mottagande kommunen inte utreda eller fatta beslut igen. Däremot ska den nya kommunen begära in handlingar från elevs tidigare hemkommun. När underlaget för beslut är tillräckligt behöver man endast dokumentera att man tagit del och diarieföra ärendet.

Mottagande i anpassad grundskola

Utbildningen i anpassad grundskola ska vara öppen för barn och unga som inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till grundskolans betygskriterier (åk4-9) eller kriterier för bedömning av kunskaper (åk1-3) därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning.

Redan vid mottagandet i anpassad grundskola kan ny uppföljning rekommenderas av specialpedagog eller Övergripande samordnare. Detta noteras i beslutet gällande mottagande i anpassad grundskola. Övergripande samordnare för anpassad skolform tillsammans med rektor ansvarar för att ny bedömning sker.

För att säkerställa att alla elever får sin utbildning inom rätt skolform görs en uppföljande pedagogisk bedömning i årskurs 3, årskurs 6 och årskurs 8 eller 9. Denna bedömning ligger också till grund för fördjupad pedagogisk utredning inför stadiabyte eller start på gymnasieskola. Övergripande samordnare för anpassad skolform ansvarar för att initiera att en uppföljning görs. Rektor ansvarar för att ett ställningstagande tas och dokumenterar detta.

Integrerad elev i grundskolan

Det finns möjlighet för elever i anpassad grundskola att få sin utbildning inom grundskolan, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. Vårdnadshavarna kan önska att deras barn ska vara integrerad elev i en grundskoleklass men de har dock ingen ovillkorlig rätt till detta (*Skollag 7 kap 9 §*). Att vara mottagen i anpassad

grundskola men gå som integrerad elev i en grundskoleklass innebär att eleven följer de bestämmelser som gäller för anpassad grundskola och får läsa efter anpassad grundskolas kursplaner. Det är viktigt att rektorn informerar elevens lärare om att eleven ska läsa enligt de bestämmelser som gäller för den skolform eleven är mottagen i. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från bestämmelserna som krävs med hänsyn till undervisningens upplägg.

För integrerade elever i grundskolan kallar rektor till **uppföljningskonferens** minst en gång per läsår. Vid dessa konferenser skall Övergripande samordnare för anpassad skolform delta. Syftet är att följa upp integrerade elevers skolsituation och utbildning, för att säkerställa elevens kunskapsutveckling och rätt till anpassningar och särskilt stöd.

Mottagande i anpassad gymnasieskola

Utbildningen i anpassad gymnasieskola ska vara öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som inte bedöms ha förutsättningar att nå upp till gymnasieskolans betygskriterier därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning. De elever som tillhör anpassad gymnasieskolas målgrupp har rätt att bli mottagna i anpassad gymnasieskola om utbildningen påbörjas före utgången av det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

En utredning likt den för anpassad grundskola ska göras om detta inte redan är gjort eller om det finns andra skäl som visar att det behövs en förnyad utredning (*Skollag 18 kap 4 § och 5 §*). För de flesta elever som ska börja anpassad gymnasieskola finns redan en utredning och ett beslut om målgruppsstillhörighet, eftersom de tidigare varit mottagna i anpassad grundskola. Om en utredning saknas eller om det av andra skäl bedöms vara nödvändigt ska hemkommunen se till att en utredning görs för att klargöra om eleven tillhör målgruppen. Inför mottagande i anpassad gymnasieskola begärs alltid in en förnyad *Fördjupad pedagogisk utredning – rätt skolform* (Bilaga 3). Specialpedagog tillsammans med Övergripande samordnare för anpassad skolform gör den pedagogiska utredningen i slutet av årskurs 8 eller i starten av årskurs 9.

Om den tidigare utredningen har brister bör den kompletteras eller eventuellt göras om. En ny utredning behöver också göras om elevens kunskapsutveckling har förbättrats på ett sådant sätt, sedan den tidigare utredningen, att det är osäkert om eleven tillhör anpassad gymnasieskolas målgrupp. Rektor ansvarar för att en aktuell pedagogisk bedömning finns och kan initiera ny psykologisk, medicinsk och social bedömning vid behov.

I samband med att beslut fattas om mottagande i anpassad gymnasieskola görs en bedömning om eleven har förutsättningar att följa ett nationellt program. Om så inte är fallet fattas beslut om att eleven ska gå ett individuellt program. Beslutet fattas av Verksamhetschef för grundskola och elevhälsa.

Uppföljning av elever i anpassad skolform

Fördjupad pedagogisk utredning vid stadiabyte eller skolbyte

En fördjupad pedagogisk utredning görs inför stadiabyte till år 4 och 7 i anpassad grundskola samt inför start på anpassad gymnasieskola. Mall för *Fördjupad pedagogisk utredning – rätt skolform* (Bilaga 3) används. Specialpedagog tillsammans med Övergripande samordnare för anpassad skolform ansvarar för utredningen, samlar in och sammanställer information om elevens skolsituation. Undervisande lärare och annan skolpersonal bidrar till utredningen. Om eleven går på fritids inhämtas information även därifrån. Även elev och vårdnadshavare ges möjlighet att bidra till kartläggningen. Vårdnadshavares samtycke till utredning krävs inte men ska informeras om att utredningen görs och dess syfte.

Syftet är att kartlägga ett pedagogiskt nuläge till mottagande skola. Elevens kunskaper, förmågor och behov av stöd och anpassningar inför stadiövergång eller inför övergången till gymnasiet ska tydligt framkomma. Utredningen bör vara färdig i god tid inför byte av stadie eller skola och ska innehålla förslag på stöd och anpassningar i undervisningen, för att ge eleven optimala möjligheter att utvecklas och lära nytt.

Ny bedömning vid tveksamhet om målgruppsstillhörighet

Alla som arbetar inom skolan ska underrätta elevens rektor om man uppmärksammar eller får kännedom om något som tyder på att en elev mottagen i anpassad skolform inte tillhör skolformens målgrupp. Rektor ska i sådana fall skyndsamt låta utreda frågan. Om den kognitiva bedömningen visar att elev som är mottagen i anpassad skolform inte behåller diagnosen intellektuell funktionsnedsättning ska skolan arbeta för att eleven ges möjligheter och anpassningar för lyckad skolgång i grundskola/gymnasieskola (*Skollag 7 kap 5a § och 5b §*).

Årliga uppföljningssamtal vid integrerad form

Vårdnadshavare till de elever som är mottagna i anpassad skolform, men får sin undervisning i integrerad form, ska kallas av rektor till uppföljande samtal. Detta ska ske minst en gång per skolår. Vid det uppföljande samtalet ska vårdnadshavare och skolan delge varandra information om elevens pedagogiska nuläge. En utvärdering av elevens skolsituation och en plan framåt ska också göras. Specialpedagog och Övergripande samordnare för anpassad skolform kan delta vid uppföljningssamtalet.

Kontaktuppgifter för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

Helen Bengtson-Carlström Verksamhetschef grundskola och elevhälsa

helen.bengtsson-carlstrom@vaggeryd.se

Matilda Marklund Övergripande samordnare för anpassad skolform

matilda.marklund@vaggeryd.se